

Predikan av Jenny Arnerlöf – Rik inför Gud – 2024

”Älska inte världen och det som finns i världen.” Uppmaningen från dagens episteltext känns rätt sträng, abrupt och lite förvirrande. För står det inte också i Bibeln ”så älskade Gud världen att han gav den sin enda son”? Ja, det står så i Johannesevangeliet. Alltså evangeliet som på ett oklart sätt är förknippad med samma församling som dagens episteltext är kopplad till. När vi upptäcker en spänning som verkar motsägelsefull bland Bibelns texter är det en inbjudan att gå djupare och upptäcka en djupare sanning. Världen som Gud älskar i evangelietexten är den fallna skapelsen som Jesus kom för att rädda. Världen som episteltexten säger att vi inte ska älska syftar på just de egenskaperna som gör skapelsens brustenhet uppenbar. En förtydligande parafra skulle kunna vara, ”Älska inte världens sätt att gå till väga, och dess lockelser som förför och förtrollar.” Vilka är världens tillvägagångssätt och vad är dess lockelser? Lite statistik kan kasta ljus på första frågan.

Under decenniet mellan 2012 och 2022 blev minst 1 900 förespråkare för miljö rätt och skydd mördade i vår värld. Sedan 1990 har 2 658 journalister mördats i vår värld. Mer statistiker av liknande karaktär kan ges men jag tror att vi förstår. Episteltexten syftar på världens fallna sätt, som inte skyr några medel för att dölja obekväma sanningar. Ett sätt som gör vad som helst för att bevara orättvisa system. System där de svaga och fattiga utnyttjas som föremål och medel för de mäktigas mål.

Episteltexten är uppriktig och sträng för att de som skrev den förstod att om vi älskar världen, kommer vi förr eller senare att tvingas spela enligt världens regler; då kommer vi att göra skada mot oss själva och mot andra. Kanske inte fysisk skada, men utan tvekan själslig skada. Det vi älskar styr våra tankar, våra förhoppningar och vår förmåga att leva med integritet.

Jesus använder inte ordet älska, men det är just denna tanke han vill komma åt i dagens evangelietext. Texten är hämtad från bergspredikan som är vägledning för hur vi kan leva liv som är odelat eller hel och gott. Den ger vägledning för att leva med integritet inför Gud och i relation med varandra.

I dagens text säger Jesus att vårt hjärta är där vår skatt, det som är mest värdefullt för oss, är. Det är genom vårt hjärta och dess längtan som vi ser på världen och hela tillvaron. Kring det påståendet jämför Jesus två olika sätt att se på världen – med ett ogrumlat öga och med ett fördärvat öga.

I vår kunskapsrika tid förstår vi mycket om hur ögon och syn fungerar. Bilder kommer in i våra ögon och blir processade av våra hjärnor. Men i antikens värld ansåg man att ögon reflekterar och projekterar vad som finns inuti oss. Egentligen stämmer båda perspektiv eftersom vi tar in världen och tolkar den med hjälp av de erfarenheter och kunskaper som vi har inuti oss.

Det som går förlorat i översättningen av Jesu ord här, är den rika innebörden av ordet som översätts som ogrumlat. I kontexten har ordet som översätts ogrumlat, *haplous*, en briljant dubbelmening som syftar på odelad helhet och generositet. "Om ditt öga är helt och generöst" eller om ditt sätt att se på tillvaron är helt och generöst. Om vi ser på världen med ett fördärvat eller snålt hjärta som älskar världens flyktiga lockelser, kommer vi alltid att känna oss splittrade, drivna av avund och girighetens mörker. För vår längtan efter det vi värdesätter högst är vad som formar och styr våra liv. Det vi ger vårt hjärta till har omfattande konsekvenser för

hela vårt liv. Jesu lära är se och satsa på det som är sann rikedom – en förmögenhet som ingen jordisk kraft kan fördärva eller ta ifrån dig. Det är nog det som menas med veckans tema: Rik inför Gud.

Att vara rik inför Gud kan verka onödigt tråkigt för ett människosläkte som allt för ofta vill vara rik inför grannarna, kollegorna och särskilt inför rivalerna. Det är för att vi alla är påverkade av makter som hör till den fallna världen. Det Jesus kallar för Mammon i dagens evangelietext. Vi behöver hans hjälp för att se med klarhet att allt som glittrar inte är guld och allt som är guld inte glittrar.

Detta är inte en kamp mellan de präktiga och de stygga eller asketerna och livsnjutarna. Det är en kamp som pågår i var och en av oss mellan vårt ego och vår själ som så lätt hamnar i strid med varandra. I vår tid och kultur har nästan all uppmärksamhet gått till egot som fått styra och bestämma och när det sker mår själen eller vårt inre liv inte bra. Vi behöver ett ego men den måste stå i tjänst för själen för oss att må bra och leva hela och generösa liv.

Jag har hittat en bra definition av den förkroppsligade själen som kanske gör det jag försöker säga tydligare. "Din själ är "du" som existerar bortom vilken roll du spelar, vilket jobb du utför, relationerna som definierar dig, eller någon ryktbarhet eller framgång du kan ha uppnått. Det är den del av dig som längtar efter mer av Gud än du har just nu." Våra själar längtar efter integritet, harmoni och djup gemenskap med Gud och andra.

Det finns just nu ganska många människor i våra sammanhang som inte mår bra i själen. Dagligen bombarderas vi med en obeveklig ström av dåliga

nyheter som vittnar om världens vilseledande vägar utan Gud: isolerande självupptagenhet, korrupktion, kriminalitet och förtvivlans frammarsch. Vårt ego vill locka oss att tro att det enda som är värt att hoppas på är att säkra vår egen lilla källa till rikedom och trygghet men ett sådant hopp är ett livlöst hopp. Det är livlöst för att dess mål är bundet till världens ordningar. Hoppet som Jesus väcker i oss är förankrat i något mycket rikare; det är förankrat i Gud.

Gud är det stora ljuset och helheten som existerar bortanför världens mörka ordningar, som i Kristus bröt sig in i världshistorien och ger oss ett alternativ till världens ordning. Hoppet som blir till i oss när vi satsar på att älska Gud har många goda effekter, men jag vill avsluta med att nämna två:

1. Det hjälper oss att se på världens situation från Kristus perspektiv. Hans perspektiv innebär alltid långfredagens grymma hopplöshet och påskdagens överraskning; den omöjliga möjligheten.
2. Det ger oss modet att leva i nuet, i vår fallna värld, på sätt som vittnar om det där ljuset som har nått oss genom Jesus. Det låter stort, och det är stort samtidigt som det är enkelt och vardagligt. Vi vittnar om Kristi ljus när vi agerar på sätt som är dedikerat till Guds heliga och goda kraft som försonar, helar och uppehåller livet – den största rikedom vi har. Detta innebär en viss livsregel. Det är tydligt att världens regler är inga regler alls eller rå maktens regler. Godhet däremot innebär regler (Bergspredikan kan anses som regler för en frisk själ). Jag talar inte om regler som fällar oss när vi bryter emot dem men som indikerar för oss när vi riskerar själslig skada. Från världens perspektiv sätter dessa regler oss i underläge men om vi vågar testa dem i tillit till Gud kanske upptäcker vi att vi har dragit vinstlotten med tillgång till en oändlig källa av kärlek. Som den gamla poplåten säger, det är vad världen behöver nu, mer än någonsin. Amen.